

Bryssel den 1 februari 2024
(OR. en)

5999/24

**Interinstitutionellt ärende:
2024/0029(COD)**

**POLCOM 36
COEST 88
CODEC 226
AGRI 70**

FÖRSLAG

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
till:	Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2024) 51 final
Ärende:	Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om tillfälliga handelsliberaliseringsåtgärder som kompletterar de handelsmedgivanden som är tillämpliga på produkter från Republiken Moldavien enligt associeringsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Moldavien, å andra sidan

För delegationerna bifogas dokument – COM(2024) 51 final.

Bilaga: COM(2024) 51 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 31.1.2024
COM(2024) 51 final

2024/0029 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om tillfälliga handelsliberaliseringsåtgärder som kompletterar de handelsmedgivanden som är tillämpliga på produkter från Republiken Moldavien enligt associeringsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Moldavien, å andra sidan

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

- **Motiv och syfte med förslaget**

Rysslands oprovocerade och oberättigade anfallskrig mot Ukraina, som pågår sedan den 24 februari 2022, fortsätter att ha en djupgående negativ inverkan på Republiken Moldaviens (*Moldavien*) förmåga att bedriva handel med resten av världen. Moldavien har kunnat omdirigera en del av sin utrikeshandel till eller via EU, delvis tack vare de tillfälliga handelsliberaliseringsåtgärder som EU har infört sedan juli 2022. Moldavien har dessutom stor betydelse för hur solidaritetskorridorerna mellan EU och Ukraina fungerar, genom att landet underlättar transiteringen av ukrainsk import och export genom sitt territorium, bland annat tack vare genomförandet av avtalet mellan EU och Moldavien om godstransport på väg¹.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1524 av den 20 juli 2023² om tillfälliga handelsliberaliseringsåtgärder som kompletterar de handelsmedgivanden som är tillämpliga på produkter från Republiken Moldavien enligt associeringsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Moldavien, å andra sidan (*associeringsavtalet*), varigenom det upprättas ett djupgående och omfattande frihandelsområde, trädde i kraft den 25 juli 2023 och fortsätter att gälla till och med den 24 juli 2024. Dessa åtgärder har skapat flexibilitet och säkerhet för moldaviska producenter och har ytterligare fördjupat Moldaviens handelsförbindelser med EU och stött landets ekonomi.

Situationen är dock fortfarande mycket allvarlig och Moldavien har därför bett EU att behålla de nuvarande villkoren så att landet kan fortsätta att handla med EU och med resten av världen via EU.

Mot bakgrund av att Rysslands anfallskrig mot Ukraina fortsätter och mot bakgrund av hur detta påverkar Moldavien, och med tanke på att Moldavien beviljades status som kandidatland i juni 2022 och anslutningsförhandlingar inleddes i december 2023, föreslår kommissionen en Europaparlamentets och rådets förordning om förlängning av dessa handelsliberaliseringsåtgärder för en period av ett år från och med den dag då de nuvarande åtgärderna upphör att gälla (dvs. från och med den 25 juli 2024). Åtgärderna bör ta formen av ett tillfälligt upphävande av alla utestående tullar enligt avdelning V i associeringsavtalet. Detta gäller frukt och grönsaker som omfattas av systemet med ingångspriser och sju

¹ Se rådets beslut (EU) 2022/1165 av den 27 juni 2022 om undertecknande på unionens vägnar och om provisorisk tillämpning av avtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Moldavien om godstransport på väg (EUT L 181, 7.7.2022, s. 1), rådets beslut (EU) 2022/2417 av den 5 december 2022 om ingående på Europeiska unionens vägnar av avtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Moldavien om godstransport på väg (EUT L 318, 12.12.2022, s. 3) och beslut nr 2/2022 av den gemensamma kommitté som inrättats genom avtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Moldavien om godstransport på väg av den 15 december 2022 med avseende på förlängning av avtalet (EUT L 79, 17.3.2023).

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1524 av den 20 juli 2023 om tillfälliga handelsliberaliseringsåtgärder som kompletterar de handelsmedgivanden som är tillämpliga på produkter från Republiken Moldavien enligt associeringsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Moldavien, å andra sidan (EUT L 185, 24.7.2023, s. 1).

jordbruksprodukter som omfattas av tullkvoter (tomater, vitlök, bordsdruvor, äpplen, körsbär, plommon och druvsaft).

Dessa tillfälliga och exceptionella åtgärder kommer att säkerställa att de befintliga handelsflödena från Moldavien till EU kan fortsätta, vilket kommer att vara till stöd för Moldaviens ekonomi. Detta ligger i linje med det huvudsakliga målet med associeringsavtalet, nämligen att skapa förutsättningar för stärkta ekonomiska förbindelser och handelsförbindelser med sikte på Moldaviens gradvisa integration i EU:s inre marknad och att bidra till att stärka demokratin och politisk, ekonomisk och institutionell stabilitet i Moldavien.

De handelsliberaliseringsåtgärder som föreskrivs i detta förslag till förordning är förenliga med artikel 2 i associeringsavtalet, där respekt för demokratiska principer, mänskliga rättigheter och grundläggande friheter samt motverkandet av spridning av massförstörelsevapen, därmed sammanhängande materiel och bärare av sådana vapen, fastställs som väsentliga delar av avtalet. Enligt samma artikel åtar sig parterna särskilt att följa rättsstatsprincipen och principen om god samhällsstyrning, bekämpa korruption och brottslig verksamhet, oavsett om den är organiserad eller inte, inbegripet verksamhet av gränsöverskridande karaktär och terrorism, samt iaktta principerna om en hållbar utveckling och effektiv multilateralism. Handelsliberaliseringsåtgärderna bör vara avhängiga av att dessa väsentliga delar och allmänna principer respekteras.

Dessutom syftar handelsliberaliseringsåtgärderna i detta förslag till att, i enlighet med artikel 207.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), säkerställa att unionens gemensamma handelspolitik förs inom ramen för de principer och mål för unionens yttre åtgärder som anges i artikel 21 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget).

Enligt förslaget kommer en skyddsmekanism att tillämpas och denna kommer att bygga på regelbunden övervakning i syfte att göra det möjligt att införa alla åtgärder som behövs.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Dessa handelsliberaliseringsåtgärder är förenliga med avtalet och särskilt med avdelning V om upprättande av ett djupgående och omfattande frihandelsområde, där det föreskrivs att parterna gradvis ska upprätta ett frihandelsområde under en övergångsperiod på högst tio år från och med det att avtalet träder i kraft (artikel 143 i avtalet).

Dessutom visar förordning (EU) 2023/1524 EU:s starka engagemang för att stödja Moldavien ekonomiskt genom internationell handel mot bakgrund av Rysslands anfallskrig mot Ukraina. En förlängning av handelsliberaliseringsåtgärderna skulle vara en logisk vidareutveckling av denna politik.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Europeiska unionen har kraftfullt fördömt Rysslands aggression mot Ukraina och har vidtagit betydande åtgärder för att stödja Moldavien i denna exceptionella situation, inbegripet genom att tillhandahålla ytterligare humanitärt stöd och gränsstöd, makroekonomiskt stöd och åtgärder för att underlätta handeln i denna svåra tid. Dessutom beviljades Moldavien status som kandidatland i juni 2022 och anslutningsförhandlingar inleddes i december 2023. Den föreslagna förordningen är därför förenlig med EU:s skyldighet enligt artikel 21.3 i EU-fördraget att säkerställa samstämmighet mellan de olika områdena för dess yttre åtgärder samt

med artikel 207.1 i EUF-fördraget, där det föreskrivs att den gemensamma handelspolitiken ska föras inom ramen för principerna och målen för unionens yttre åtgärder.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Den rättsliga grunden för detta förslag är artikel 207.2 i EUF-fördraget.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

Enligt artikel 3.1 e i EUF-fördraget är den gemensamma handelspolitiken ett område där EU har exklusiv befogenhet. Subsidiaritetsprincipen är därför inte tillämplig.

- **Proportionalitetsprincipen**

Detta förslag är nödvändigt för att genomföra den gemensamma handelspolitiken och stödja Moldavien ekonomiskt i dess nuvarande svårigheter, även på området för handel med unionen.

- **Val av instrument**

Detta förslag grundar sig på artikel 207.2 i EUF-fördraget och omfattas av EU:s gemensamma handelspolitik.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning**

Ej tillämpligt.

- **Samråd med berörda parter**

Ej tillämpligt.

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

Ej tillämpligt.

- **Konsekvensbedömning**

För att säkerställa fortsatta handelsliberaliseringsåtgärder för Moldavien efter det att förordning (EU) 2023/1524 upphör att gälla den 24 juli 2024 är det viktigt att den här förordningen träder i kraft den 25 juli 2024. Med tanke på denna nödvändighet och med tanke på att detta förslag därför är brådskande har ingen konsekvensbedömning genomförts. Bestämmelserna om handel och handelsrelaterade frågor i associeringsavtalet har dock varit föremål för en bedömning av konsekvenserna för hållbar utveckling som beställdes av GD Handel och gavs ut 2012 och som bidrog till förhandlingarna om det djupgående och

omfattande frihandelsavtalet. Undersökningen bekräftade att genomförandet av bestämmelser om handel och handelsrelaterade frågor skulle få positiva ekonomiska konsekvenser för både EU och Moldavien.

Dessutom övervakas och rapporteras importflödena regelbundet, i enlighet med artikel 4 i förordning (EU) 2023/1524. Övervakningen har inte gett några prima facie-bevis för negativa effekter på unionsmarknaden.

- **Lagstiftningens ändamålsenlighet och förenkling**

Åtgärden medför inte någon ökad administrativ börda för företagen.

- **Grundläggande rättigheter**

Dessa åtgärder kommer att följa de grundprinciper som fastställs i associeringsavtalet. Detta gäller särskilt respekten för de demokratiska principerna, de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (artikel 2 i associeringsavtalet).

Åtgärderna är också förenliga med Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Enligt en uppskattning baserad på Moldaviens import av de berörda produkterna under 2021, vilket var det sista året innan autonoma handelsåtgärder infördes, kommer EU att drabbas av en förlust av tullintäkter motsvarande cirka 0,3 miljoner EUR per år. Konsekvenserna för EU:s egna medel kommer därför att vara mycket begränsade.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Onlinerapportering om utvecklingen av den bilaterala handeln mellan EU och Moldavien finns tillgänglig på särskilda webbsidor på Europeiska kommissionens webbplats (europa.com). Regelbunden övervakning av förordningens effekter, med beaktande av uppgifter om export, import, priser på unionsmarknaden och unionens produktion av de produkter som omfattas av handelsliberaliseringsåtgärderna, ska göras varannan månad.

- **Förklarande dokument (för direktiv)**

Ej tillämpligt.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

Mot bakgrund av krissituationen i Moldavien till följd av Rysslands anfallskrig mot Ukraina är förordningens syfte att öka handelsflödena för all import från Moldavien genom att alla utestående tullar och importtullar som tillämpas på moldaviska produkter upphävs. De handelsliberaliserande åtgärderna beviljas i form av ett fullständigt upphävande av importtullarna på alla produkter.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om tillfälliga handelsliberaliseringsåtgärder som kompletterar de handelsmedgivanden som är tillämpliga på produkter från Republiken Moldavien enligt associeringsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Moldavien, å andra sidan

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 207.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet¹, och

av följande skäl:

- (1) Associeringsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Moldavien, å andra sidan ² (*associeringsavtalet*) utgör grunden för förbindelserna mellan unionen och Moldavien. I enlighet med rådets beslut 2014/492/EU³ har avdelning V i associeringsavtalet, som avser handel och handelsrelaterade frågor, tillämpats provisoriskt sedan den 1 september 2014 och trädde i kraft den 1 juli 2016 sedan alla medlemsstater ratificerat den.
- (2) I associeringsavtalet uttrycks önskan hos parterna i avtalet (*parterna*) att stärka och bredda förbindelserna på ett ambitiöst och innovativt sätt för att underlätta och uppnå gradvis ekonomisk integration och att göra detta i enlighet med de rättigheter och skyldigheter som följer av parternas medlemskap i Världshandelsorganisationen.
- (3) Enligt artikel 143 i associeringsavtalet ska parterna gradvis upprätta ett frihandelsområde i enlighet med artikel XXIV i Allmänna tull- och handelsavtalet från 1994 (*Gatt 1994*). I detta syfte föreskrivs i artikel 147 i associeringsavtalet ett gradvist avskaffande av tullar i enlighet med de tulltaxor som inbegrips i bilaga XV till

¹ Europaparlamentets ståndpunkt av den ... (ännu inte offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den ...

² EUT L 260, 30.8.2014, s. 4.

³ Rådets beslut 2014/492/EU av den 16 juni 2014 om undertecknande, på Europeiska unionens vägnar, och om provisorisk tillämpning av associeringsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Moldavien, å andra sidan (EUT L 260, 30.8.2014, s. 1).

associeringsavtalet och möjligheten att påskynda och utvidga omfattningen av ett sådant avskaffande.

- (4) Rysslands oprovocerade och oberättigade anfallskrig mot Ukraina som pågår sedan den 24 februari 2022 har haft en djupgående negativ inverkan på Republiken Moldaviens förmåga att bedriva handel med resten av världen, särskilt på grund av att exporten från Republiken Moldavien var beroende av transitering genom ukrainskt territorium och av ukrainsk infrastruktur, vilka för närvarande är i princip otillgängliga. Under dessa allvarliga omständigheter och för att mildra de negativa ekonomiska konsekvenserna av Rysslands anfallskrig mot Ukraina på Republiken Moldaviens ekonomi, är det nödvändigt att påskynda utvecklingen av närmare ekonomiska förbindelser mellan unionen och Republiken Moldavien och att fortsätta att stödja Republiken Moldaviens ekonomi. Det är därför nödvändigt och lämpligt att fortsätta att stimulera handelsflödena och bevilja medgivanden i form av handelsliberaliseringsåtgärder för alla produkter i linje med det påskyndade avskaffandet av tullar på handeln mellan unionen och Republiken Moldavien.
- (5) I enlighet med artikel 21.3 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) måste unionen sörja för samstämmigheten mellan de olika områden som omfattas av dess yttre åtgärder. I enlighet med artikel 207.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*) måste den gemensamma handelspolitiken föras inom ramen för principerna och målen för unionens yttre åtgärder.
- (6) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1524⁴ upphör att gälla den 24 juli 2024.
- (7) De handelsliberaliseringsåtgärder som fastställs i denna förordning bör ta följande form: i) Upphävande av tillämpningen av systemet med ingångspriser på frukt och grönsaker. ii) Upphävande av alla tullkvoter och importtullar. Genom dessa åtgärder kommer unionen att fördjupa den ekonomiska integrationen mellan Republiken Moldavien och unionen och tillfälligt tillhandahålla lämpligt ekonomiskt stöd till förmån för Republiken Moldavien och de ekonomiska aktörerna som drabbas av Rysslands anfallskrig mot Ukraina.
- (8) För att förhindra bedrägerier bör rätten att omfattas av de handelsåtgärder som fastställs i denna förordning villkoras med att Republiken Moldavien uppfyller samtliga relevanta villkor för att erhålla förmåner enligt associeringsavtalet, inklusive ursprungsreglerna för de berörda produkterna och de därmed sammanhängande förfarandena, samt att Republiken Moldavien deltar i ett nära administrativt samarbete med unionen i enlighet med associeringsavtalet.
- (9) Republiken Moldavien bör avstå från att införa nya tullar eller avgifter med motsvarande verkan och nya kvantitativa begränsningar eller åtgärder med motsvarande verkan för import med ursprung i unionen samt från att höja gällande tullar eller avgifter och från att införa andra begränsningar om det inte är tydligt

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1524 av den 20 juli 2023 om tillfälliga handelsliberaliseringsåtgärder som kompletterar de handelsmedgivanden som är tillämpliga på produkter från Republiken Moldavien enligt associeringsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Moldavien, å andra sidan (EUT L 185, 24.7.2023, s. 1).

motiverat mot bakgrund av Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Om Republiken Moldavien inte uppfyller dessa villkor bör kommissionen ha befogenhet att helt eller delvis tillfälligt upphäva de handelsåtgärder som fastställs i denna förordning.

- (10) I artikel 2 i associeringsavtalet föreskrivs bland annat att respekt för de demokratiska principerna, de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt motverkandet av spridning av massförstörelsevapen, därmed sammanhängande materiel och bärare av sådana vapen utgör väsentliga delar av associeringsavtalet. I samma artikel bekräftar parterna bekräftat sin respekt för allmänna principer som rättsstatsprincipen och principen om god samhällsstyrning och åtar sig att bekämpa korruption, brottslig verksamhet, oavsett om den är organiserad eller inte, inbegripet verksamhet av gränsöverskridande karaktär, och terrorism, samt att iaktta principerna om hållbar utveckling och effektiv multilateralism. Det är lämpligt att införa en möjlighet att tillfälligt upphäva de handelsliberaliseringsåtgärder som föreskrivs i denna förordning om Republiken Moldavien inte respekterar de nämnda väsentliga delarna eller allmänna principerna.
- (11) Med förbehåll för en undersökning som utförs av kommissionen i samband med den regelbundna övervakningen av effekterna av denna förordning och som inleds antingen efter en vederbörligen motiverad begäran från en medlemsstat eller på kommissionens eget initiativ, är det nödvändigt att föreskriva en möjlighet att vidta nödvändiga åtgärder avseende import av produkter som omfattas av denna förordning, när denna import inverkar negativt på unionsmarknaden eller marknaden i en eller flera medlemsstater för likadana eller direkt konkurrerande produkter.
- (12) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter med avseende på att tillfälligt upphäva förmånsordningarna om villkoren för rätten till förmånsordningarna inte längre uppfylls och att införa skyddsåtgärder i de fall då unionsmarknaden eller marknaden i en eller flera medlemsstater med likadana eller direkt konkurrerande produkter påverkas negativt av importen i enlighet med denna förordning. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011⁵. Det rådgivande förfarandet bör tillämpas för antagandet av provisoriska skyddsåtgärder med hänsyn till sådana åtgärders effekter och deras logiska placering i tiden i förhållande till antagandet av slutgiltiga skyddsåtgärder.
- (13) Kommissionens årliga rapport om genomförandet av det djupgående och omfattande frihandelsområdet, som utgör en integrerad del av associeringsavtalet, bör innehålla en detaljerad utvärdering av genomförandet av de handelsliberaliseringsåtgärder som fastställs i denna förordning.
- (14) Med beaktande av ärendets brådskande karaktär, till följd av den situation som orsakas av Rysslands anfallskrig mot Ukraina, anses det lämpligt att åberopa det undantag från tidsfristen på åtta veckor som föreskrivs i artikel 4 i protokoll nr 1 om de nationella parlamentens roll i Europeiska unionen, som fogats till EU-fördraget, EUF-fördraget och fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (15) Med tanke på att den ekonomiska situationen i Republiken Moldavien kräver skyndsamma åtgärder och att förordning (EU) 2023/1524 upphör att gälla den 24 juli 2024 bör den här förordningen träda i kraft den 25 juli 2024.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Handelsliberaliseringsåtgärder

Följande handelsliberaliseringsåtgärder ska införas:

- (a) Alla tullkvoter som fastställs i bilaga XV-A till associeringsavtalet ska upphävas och de produkter som omfattas av dessa kvoter ska få importeras till unionen från Republiken Moldavien tullfritt.
- (b) Tillämpningen av systemet med ingångspriser ska upphävas för de produkter som omfattas av systemet i enlighet med bilaga XV-B till associeringsavtalet. Inga tullar ska tas ut på importen av dessa produkter.

Artikel 2

Villkor för rätten till handelsliberaliseringsåtgärder

De handelsliberaliseringsåtgärder som avses i artikel 1 ska beviljas om följande villkor uppfylls:

- (a) Republiken Moldavien iakttar reglerna om produkters ursprung och följer de därmed sammanhängande förfarandena enligt associeringsavtalet.
- (b) Republiken Moldavien avstår från att införa nya tullar eller avgifter med motsvarande verkan och nya kvantitativa begränsningar eller åtgärder med motsvarande verkan för import med ursprung i unionen samt avstår från att höja gällande tullar eller avgifter och från att införa andra begränsningar, inbegripet diskriminerande interna administrativa åtgärder, om det inte är tydligt motiverat på grund av Rysslands anfallskrig mot Ukraina.
- (c) Republiken Moldavien respekterar de demokratiska principerna, de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt motverkar spridning av massförstörelsevapen, därmed sammanhängande materiel och bärare av sådana vapen, respekterar rättsstatsprincipen och principen om god samhällsstyrning, bekämpar korruption, organiserad eller annan brottslig verksamhet, inbegripet gränsöverskridande, och terrorism samt respekterar principerna om hållbar utveckling och effektiv multilateralism enligt artiklarna 2, 9 och 16 i associeringsavtalet.

Artikel 3

Tillfälligt upphävande av åtgärder

1. Om kommissionen finner att det finns tillräckliga bevis för att Republiken Moldavien inte uppfyller de villkor som anges i artikel 2, får kommissionen genom en genomförandeakt helt eller delvis upphäva de handelsliberaliseringsåtgärder som föreskrivs i denna förordning. Denna genomförandeakt ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 5.3.
2. Om en medlemsstat begär att kommissionen upphäver någon av handelsliberaliseringsåtgärder som föreskrivs i denna förordning på grundval av att Republiken Moldavien inte uppfyller villkoren i artikel 2 b, ska kommissionen inom fyra månader efter en sådan begäran avge ett motiverat yttrande om huruvida påståendet om att Republiken Moldavien inte uppfyller villkoren är välgrundat. Om kommissionen fastställer att påståendet är välgrundat ska den inleda det förfarande som avses i punkt 1 i denna artikel.

Artikel 4

Skyddsåtgärder

1. Om en produkt som omfattas av artikel 1 med ursprung i Republiken Moldavien importeras på villkor som inverkar negativt på unionsmarknaden eller på marknaden i en eller flera medlemsstater för likadana eller direkt konkurrerande produkter, får kommissionen vidta nödvändiga åtgärder genom en genomförandeakt. Denna genomförandeakt ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 5.3.

Skyddsåtgärder får införas så länge som det är nödvändigt för att motverka de negativa effekterna på unionsmarknaden eller marknaden i en eller flera medlemsstater för likadana eller direkt konkurrerande produkter.

2. Kommissionen ska regelbundet övervaka effekterna av denna förordning, med beaktande av uppgifter om export, import, priser på unionsmarknaden eller marknaden i en eller flera medlemsstater och om unionens produktion av de produkter som omfattas av handelsliberaliseringsåtgärder enligt artikel 1 a.

Kommissionen ska varannan månad informera medlemsstaterna om resultaten av den regelbundna övervakningen, från och med den dag då denna förordning träder i kraft.

3. Kommissionen ska göra en utvärdering av situationen på unionsmarknaden eller marknaden i en eller flera medlemsstater för likadana eller direkt konkurrerande produkter med avseende på att införa åtgärder i enlighet med punkt 1. Utvärderingen ska inledas
 - a) efter en väl underbyggd begäran från en medlemsstat, inbegripet tillräckliga prima facie-bevis som den medlemsstaten rimligen har tillgång till i enlighet med punkt 4 och som visar att importen inverkar negativt på den marknad som avses i punkt 1, eller
 - b) på kommissionens eget initiativ, efter att det blivit uppenbart för den att det finns tillräckliga prima facie-bevis för import som inverkar negativt på den marknad som avses i punkt 1.

Den utvärdering som avses i första stycket ska avslutas inom fyra månader från det att den inleds.

4. Vid utvärderingen enligt punkt 3 ska kommissionen beakta all relevant marknadsutveckling, inbegripet den berörda importens inverkan på situationen på unionsmarknaden eller marknaden i en eller flera medlemsstater för likadana eller direkt konkurrerande produkter. Utvärderingen ska omfatta sådana faktorer som
 - a) hur snabbt och hur mycket importen från Republiken Moldavien av den berörda produkten ökar, i både absoluta och relativa tal,
 - b) den berörda importens inverkan på produktion och priser i unionen och i en eller flera medlemsstater, med beaktande av utvecklingen av importen från andra källor.

Förteckningen ska inte anses vara uttömmande och även andra relevanta faktorer kan beaktas.

5. Under kritiska omständigheter då dröjsmål skulle kunna orsaka skada som är svår att avhjälpa, får kommissionen tillfälligt införa alla åtgärder som är nödvändiga genom en genomförandeakt. Sådana åtgärder får endast vidtas efter en vederbörligen motiverad begäran från en medlemsstat i enlighet med punkt 3 a i denna artikel och måste antas inom 21 dagar efter det att begäran tas emot. Denna genomförandeakt ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 5.4. Den provisoriska skyddsåtgärdens varaktighet får inte överstiga 120 dagar.
6. Om kommissionen till följd av den utvärdering som avses i punkt 3 anser att unionsmarknaden eller marknaden i en eller flera medlemsstater för likadana eller direkt konkurrerande produkter har påverkats negativt och avser att införa en slutlig åtgärd i enlighet med punkt 1, ska den offentliggöra ett tillkännagivande i *Europeiska unionens officiella tidning* om införandet av sådana åtgärder. Tillkännagivandet ska innehålla en sammanfattning av de viktigaste resultaten av utvärderingen och ange inom vilken tidsfrist som berörda parter kan lämna skriftliga synpunkter. Denna period får inte överstiga tio dagar från och med den dag då tillkännagivandet offentliggörs.
7. Om kommissionen inför en åtgärd i enlighet med punkt 1 eller 5 genom vilken en tullkvot som upphävts genom artikel 1 a återinförs, ska den kvantitet som importeras under det kalenderår då kommissionen inför denna åtgärd beaktas vid förvaltningen av tullkvoten.

Artikel 5

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av tullkodexkommittén, som inrättas genom artikel 285.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013⁶, i fråga om artikel 3.1

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen (EUT L 269, 10.10.2013, s. 1).

i den här förordningen. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.

2. Kommissionen ska biträdas av den kommitté för skyddsåtgärder som inrättas genom artikel 3.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/478, i fråga om artikel 4.1 i den här förordningen. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.
3. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.
4. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 4 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

Artikel 6

Utvärdering av genomförandet av handelsliberaliseringsåtgärderna

Kommissionens årliga rapport om genomförandet av det djupgående och omfattande frihandelsområdet ska innehålla en detaljerad bedömning av genomförandet av de handelsliberaliseringsåtgärder som föreskrivs i denna förordning och ska, om så är lämpligt, innehålla en bedömning av dessa åtgärders samhällspåverkan i Republiken Moldavien och i unionen. Information om importen av produkter enligt artikel 1 a ska göras tillgänglig varje månad via kommissionens webbplats och ska uppdateras varje månad.

Artikel 7

Ikraftträdande och tillämpning

Denna förordning träder i kraft den 25 juli 2024.

Den ska tillämpas till och med den 24 juli 2025.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande

FINANSIERINGSÖVERSIKT FÖR RÄTTSAKT FÖR FÖRSLAG SOM ENDAST PÅVERKAR BUDGETENS INKOMSTSIDA

1. FÖRSLAGETS BETECKNING

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om tillfälliga handelsliberaliseringsåtgärder som kompletterar de handelsmedgivanden som är tillämpliga på moldaviska produkter enligt associeringsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Moldavien, å andra sidan

2. BUDGETRUBRIKER

Kapitel 12, artikel 120

Budgeterat belopp för 2024: **24 620 400 000 EUR**

3. BUDGETKONSEKVENSER

☐ Förslaget påverkar inte budgeten

☒ Förslaget påverkar inte utgifterna, men däremot inkomsterna på följande sätt:

Budgetrubrik	Inkomster	Rapporteringsperiod: del av 2024 – del av 2025* (miljoner EUR avrundat till en decimal)
Artikel 120, kapitel 12 ¹	<i>Påverkan på egna medel</i>	0.3
Totalt		

* Ettårsperiod från det att förordningen träder i kraft

Beräkningarna grundar sig på 2021 års importvolym av produkter som omfattas av den föreslagna förordningen utöver den årliga tullfria kvoten. 2021 var det sista året innan autonoma handelsåtgärder infördes.

På grundval av ovanstående beräkningar uppskattas förlusten av traditionella egna medel till följd av den föreslagna förordningen till 0,366 miljoner EUR (bruttobelopp som inkluderar uppbörds kostnader) $\times 0,75 = 0,274$ miljoner EUR för perioden i fråga.

¹ När det gäller traditionella egna medel (jordbrukstullar, sockeravgifter och tullar) ska nettobeloppen anges, dvs. bruttobeloppen minus 25 % avdrag för uppbörds kostnader.

4. BESTÄMMELSER OM BEDRÄGERIBEKÄMPNING

För att förhindra bedrägerier bör rätten att omfattas av de handelsåtgärder som fastställs i denna förordning villkoras med att Moldavien uppfyller samtliga relevanta villkor för att erhålla förmåner enligt associeringsavtalet, inklusive ursprungsreglerna för de berörda produkterna och de därmed sammanhängande förfarandena, samt att Moldavien deltar i ett nära administrativt samarbete med unionen i enlighet med associeringsavtalet.